

ความคิดเห็นประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล

ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

PUBLIC OPINIONS TOWARD THE GARBAGE MANAGEMENT OF NACHUEAK
SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, NACHUEAK DISTRICT, MAHA SARAKHAM PROVINCE

21

ณัฐนันท์ นกพรหมพะเนา*

ดร.ทัชชวดี เหล่าสุวรรณ**

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามชุมชนที่อยู่อาศัยและศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลนาเชือก จำนวน 308 คน จาก 5 ชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.938 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ F-test (One-way ANOVA)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วย ($\bar{x} = 4.05$; S.D. = 0.49) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับ เห็นด้วย ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการลดปริมาณขยะ ($\bar{x} = 4.29$; S.D. = 0.91) ด้านการกำจัด ($\bar{x} = 4.01$; S.D. = 0.73) ด้านการขนส่ง ($\bar{x} = 3.97$; S.D. = 0.87) และด้านการจัดระบบรีไซเคิล ($\bar{x} = 3.96$; S.D. = 0.59)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลตำบลนาเชือก มีความเห็นต่อการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกรายด้าน ประชาชนมีความเห็นต่อการจัดการขยะมูลฝอยด้านการลดปริมาณขยะและด้านการจัดระบบรีไซเคิลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการขนส่งและด้านการกำจัดขยะไม่แตกต่างกัน

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

** สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3. ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม เรียงลำดับจากมากไปน้อย 5 อันดับดังนี้ ควรส่งเสริมความรู้และรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ด้านการจัดระบบขยะรีไซเคิลอย่างต่อเนื่อง (f = 28) รองลงมา คือ อยากให้เจ้าหน้าที่เก็บขยะข้างถังอย่างสม่ำเสมอไม่ควรเว้นช่วงเวลานานและเก็บขยะให้ครอบคลุมทุกพื้นที่และควรเพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายอย่างทั่วถึง (f = 27), เทศบาลควรรณรงค์ให้มีการลดปริมาณขยะโดยการทิ้งขยะให้ถูกที่ ทิ้งขยะให้น้อยลง, ใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก, ใช้ผลิตภัณฑ์ย่อยสลายง่าย เช่น ใบตองรวมทั้งส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชนอย่างต่อเนื่อง (f = 24), ควรส่งเสริมการตั้งธนาคารขยะ, จัดตั้งกลุ่มการจัดระบบรีไซเคิล (f=20), อยากให้เก็บทุกวันและแจ้งเวลาในการเก็บขนและเก็บขยะทุกวันและเก็บขยะข้างถัง (f = 19)

ABSTRACT

The objective of this independent study is to investigate the opinions of people toward the garbage management of Nachueak Sub –District Municipality, Nachueak District, Maha Sarakham Province, to compare the opinion of people toward the garbage management regarding villages, and to find some useful suggestions for the garbage management of Nachueak Sub – District Municipality, Nachueak District, Maha Sarakham Province. The samples were 308 family leaders from five communities in Nachueak Sub – District Municipality, Nachueak District, Maha Sarakham Province. The instrument was a questionnaire with a .938 reliability index. The data was analyzed by the computer program. The statistics used were percentage, frequency, mean, standard deviation and the F-test (One-way ANOVA).

Results of the research are as follows:

1. The overall opinion of people toward the garbage management of Nachueak Sub–District Municipality, Nachueak District, Maha Sarakham Province was at a high level (\bar{x} =4.05, S.D. = .49). The four high rated items of the garbage management were decreasing the garbage amount (\bar{x} = 4.29, S.D. = .910, garbage disposal (\bar{x} = 4.01, S.D. = .73), garbage transportation (\bar{x} = 3.97, S.D. = .87), recycle of waste materials (\bar{x} = 3.96, S.D. = .59).

2. The opinion of people toward the garbage management regarding the different villages was different at the .05 level of the statistical significance. The opinions of people toward decreasing the garbage amount and recycle of waste materials were different at the .05 level of the statistical significance. Conversely, the opinion of people toward garbage transportation was not different.

3. Regarding the frequency of suggestions, the five most frequent suggestions are campaign of knowledge of garbage and recycle of waste materials (f =28), number of garbage collectors and bins (f = 27), campaign of using cloth bags and garbage classification (f = 24), establishing a garbage center and recycle of waste materials center (f = 20) and setting exact time and date of garbage collection (f = 19).

ภูมิหลัง

ขยะมูลฝอยเป็นมลพิษที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม และเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนทุกระดับทั้งต่อองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมืองและเทศบาลนคร และนับวันปัญหาขยะมูลฝอยจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของประชาชน ตลอดจนพฤติกรรมการบริโภคของคนเราเปลี่ยนไปจากเดิม เช่น จากที่เคยถือตะกร้าจับจ่ายซื้อของในตลาดสด ใช้ปืนโตสำหรับใส่อาหาร ใช้ใบตองหรือใบบัวห่ออาหาร แต่ปัจจุบันมีการใช้ผลิตภัณฑ์จำพวกพลาสติก โฟม แก้ว กระดาษ โลหะ อลูมิเนียมเพิ่มขึ้น

และนับวันมีความจำเป็นต้องใช้เพิ่มขึ้นเพื่อความสะดวกสบายในวิถีชีวิตประจำวันซึ่งทำให้เกิดขยะมูลฝอยสูงขึ้นตามไปด้วย จากจำนวนขยะที่เพิ่มขึ้นเกิดปัญหาและความสูญเสียทางด้านสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำ ดินเสื่อมสภาพ ความเสียหายจากเหตุรำคาญ ส่งกลิ่นเหม็นรบกวน รวมถึงเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์พาหะนำโรค เสียหายต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจและสิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย (กรมควบคุมมลพิษ. 2547 : 7)

จากปัญหาขยะมูลฝอยกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุขมีการสำรวจปริมาณขยะมูลฝอยในประเทศไทยในระยะสิบปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2556 พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และในปี 2553 มีขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นเป็น 15.16 ล้านตันหรือ 41,532 ตันต่อวันและคาดการณ์ว่าอีก 5 ปีข้างหน้าราว พ.ศ. 2559 หากจำนวนขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ต่อปี ปริมาณขยะมูลฝอยจะเพิ่มขึ้นเป็น 15.37 ล้านตันหรือ 42,110 ตันต่อวันโดยประมาณ (ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข. 2556 : 3) และในปีเดียวกัน มีการสำรวจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า มีขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการถูกต้องตามหลักวิชาการประมาณร้อยละ 38 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศส่วนที่เหลือ พบว่า การจัดการไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีการเผากลางแจ้ง ขุดหลุมฝัง กองบนพื้นที่ว่างเปล่า ส่งผลกระทบต่อขยะมูลฝอยตกค้างตามสถานที่ต่างๆ และพบการลักลอบทิ้งขยะมูลฝอย เป็นต้น (ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข. 2556 : 3) ซึ่งจากการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยตามมา คือ ปัญหากลิ่นเหม็น ปัญหาเหตุรำคาญ เป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรค การปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม ทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมและเสี่ยงต่อผลกระทบด้านสุขภาพของประชาชน เสี่ยงต่อการเกิดโรคระบบทางเดินอาหาร โรคติดเชื้อ โรคภูมิแพ้หรือระบบต่างๆ ภายในร่างกาย นอกจากนี้ยังพบว่าขยะมูลฝอยซึ่งกลิ่นเหม็นรบกวนประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบ

ดังนั้น การจัดการขยะมูลฝอยซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สามารถจะแก้ไขได้ปัญหาขยะมูลฝอยได้ต้องเริ่มจากทุกฝ่ายร่วมมือกันทั้งภาครัฐและภาคประชาชน แม้บทบาทหน้าที่โดยตรงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยจะมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องแต่ปัญหาขยะก็ไม่ได้ลดลง ยังพบปัญหาด้านการจัดการขยะที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการทำให้ขยะหกหล่นในช่วงเวลาที่มีการขนส่ง (ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข. 2556 : 5)

เทศบาลตำบลนาเชือกเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกแห่งหนึ่งที่จัดการขยะมูลฝอยตามบริบทหน้าที่ และประกาศใช้เทศบัญญัติ เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล พ.ศ.2555 เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับดังกล่าว ซึ่งในสภาพปัจจุบันการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือกที่มีประชากร 3,801 คน 1,337 หลังคาเรือนจำนวน 5 ชุมชน การจัดการมูลฝอยยังเป็นปัญหามาจนถึงปัจจุบัน โดยปัญหาขยะมูลฝอยเพิ่มเป็นเงาตามตัวตามจำนวนประชากร ตามจำนวนอาคารบ้านเรือนที่ขยาย อาคารพาณิชย์ที่สร้างเพิ่มขึ้น ตามวิถีชีวิตของชุมชน และตามการเติบโตของเศรษฐกิจชุมชนที่มีตลาดสด ตลาดนัดเดือนละ 2 ครั้ง ตลาดนัดคลองถมทุกวันศุกร์ ทั้งนี้เป็นบ่อเกิดของจำนวนขยะมูลฝอยนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจำนวนขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก มีปริมาณ 5 ตันต่อวัน จึงจำเป็นต้องมีการจัดการขยะมูลฝอยที่เน้น การลดปริมาณขยะมูลฝอย การจัดระบบรีไซเคิล การขนส่งขยะมูลฝอย และการกำจัด ให้มีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามหลักวิชาการ

การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก มีรถบรรทุกขยะ 2 คัน มีคนงานประจำรถบรรทุกขยะคันละ 4 คน มีคนงานเก็บขนขยะ 5 คน เก็บขยะจากถังขยะหรือภาชนะรองรับขยะไปบ่อพักขยะวันละ 4 เที่ยว โดยแบ่งเขตพื้นที่ในการเก็บขนขยะ ขยะมีปริมาณ 5 ตันต่อวัน คนงานประจำรถขยะคัดแยกขยะบนรถ และมีการคัดแยกของครัวเรือนเพียงบางหลังคาเรือนเท่านั้น มีการจัดตั้งธนาคารขยะ 2 ชุมชน และมีการขนส่งขยะจากชุมชนไปยังบ่อพักขยะ และดำเนินการกำจัดขยะโดยเทศบาลด้วยวิธีการฝังกลบ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีมีการฝังกลบขยะเนื่องจากขยะยังไม่เต็มบ่อพักขยะ บ่อพักขยะห่างจากชุมชน 7 กิโลเมตร มีบ่อพักขยะ จำนวน 4 บ่อ ซึ่งปัญหาขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือกมีอยู่ เช่น การเก็บขยะมูลฝอยไม่ครบ

ทุกถั่ง ไม่เก็บขยะนอกถั่ง ไม่เก็บขยะตามแผนงานมีขยะตกค้างส่งผลให้ประชาชนร้องเรียนอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังพบปัญหาบ่อพักขยะที่อาจเต็มส่งผลต่อการกำจัดขยะไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมบางส่วนเกิดจากประชาชนในการทิ้งขยะรวมกันทั้งขยะเปียก ขยะแห้ง ขยะอันตราย รวมทั้งขยะมูลฝอยที่สามารถกลับมาใช้ซ้ำได้ ในขณะที่เดียวกันเทศบาลตำบลนาเชือกได้ส่งเสริมให้มีการใช้ถังขยะรีไซเคิล และส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ การจัดตั้งธนาคารขยะ จากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าการกำจัดขยะยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร แม้ประกาศใช้เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก เพื่อให้ประชาชนถือเป็นแนวปฏิบัติก็ตาม

จากการประกาศใช้เทศบัญญัติดังกล่าว เทศบาลตำบลนาเชือกมีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานกำจัดขยะมูลฝอย คือ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมการจัดการขยะมูลฝอยยังไม่เป็นที่ประทับใจหรือพอใจของชุมชนดังกล่าว ในเบื้องต้นว่ามียังมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเก็บขนขยะมูลฝอยเกี่ยวกับความสะอาด การปฏิบัติงานของพนักงาน คนงานทั้งการเก็บค่าธรรมเนียม ทั้งนี้ยังพบว่าประชาชนบางส่วนยังไม่ปฏิบัติตามเทศบัญญัติและยังไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะมูลฝอยได้ หากปล่อยให้ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาเรื้อรังไม่นำมาแก้ไขให้ลดลงหรือแก้ไขได้ตรงจุด คาดว่าจะทวีความรุนแรงขึ้นและอาจแก้ไขได้ยาก จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพของประชาชน ทั้งด้านกลิ่น เหตุรำคาญ แหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค ปัญหาสิ่งแวดล้อม ภาพลักษณ์ของบ้านเมือง ความสะอาดเรียบร้อยของบ้านเมือง ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการขยะมูลฝอยที่ดีที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล และประชาชนต้องให้ความร่วมมือในทุกด้านของขั้นตอนการจัดการจัดการขยะมูลฝอยมีจิตสำนึกที่สังคม เพราะทุกคนมีส่วนในการสร้างขยะควรมีส่วนรับผิดชอบในขยะ และในการดำเนินตามภารกิจหน้าที่ของเทศบาล คือ การเก็บขนขยะมูลฝอยยังไม่มี การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยซึ่งถือว่ามีควมสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงาน

จากที่กล่าวข้างต้นทำให้ผู้ศึกษาซึ่งอยู่ในหน่วยงานที่รับผิดชอบงานขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก สนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือกเพื่อนำมาปรับใช้ในการดำเนินงานภารกิจของเทศบาล อีกทั้งเพื่อเป็นนามาวางแผนการปฏิบัติงาน แผนงบประมาณ แผนอุปกรณ์ เทคโนโลยี พร้อมทั้งทราบความต้องการของชุมชนและเพื่อสร้างความตระหนักและสร้างความเข้าใจในการทิ้งและกำจัดขยะอย่างถูกวิธีรวมทั้ง สร้างความเข้าใจให้กับชุมชนเกี่ยวกับปัญหาของขยะมูลฝอย การจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธีเพื่อลดปริมาณขยะรวมถึงเพื่อลดงบประมาณในการจัดการขยะ รวมถึงให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับขยะมูลฝอย ผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นลำดับต่อไป

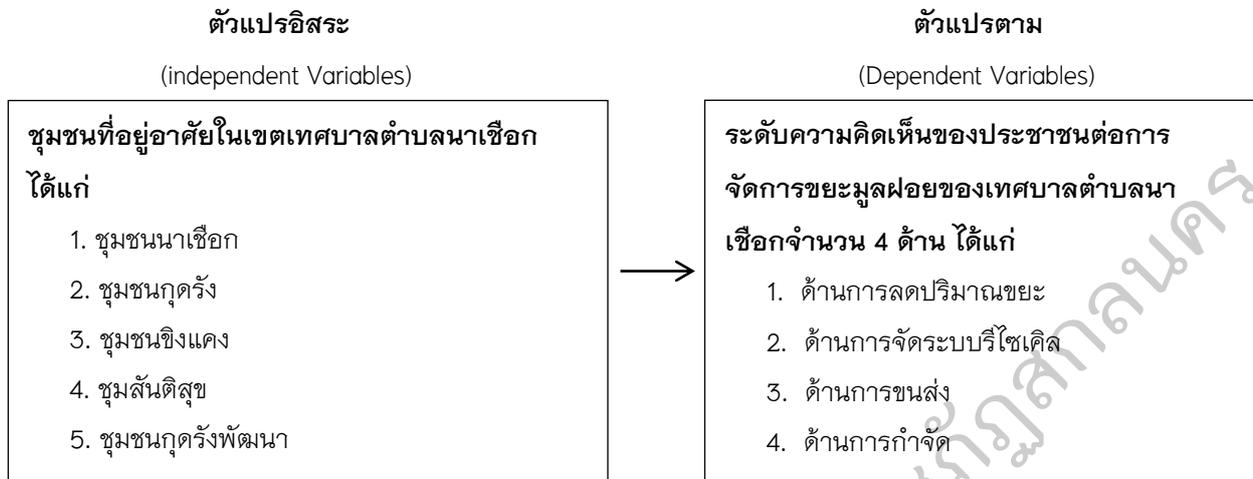
ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามชุมชนที่อยู่อาศัย
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ของศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย (2556 : 26 –30) เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก พ.ศ. 2555 (กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม. 2555 : 6) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข. 2550 : 44) มาเป็นแนวทางการในศึกษาเรื่องการจัดการ

ขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือกโดย แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการลดปริมาณขยะ 2) ด้านการจัดระบบรีไซเคิล 3) ด้านการขนส่ง และ 4) ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ดังกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลนาเชือกใน 5 ชุมชน จำนวน 1,337 หลังคาเรือน (สำนักปลัดเทศบาลตำบลนาเชือก, 2556 : 5)
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลนาเชือก โดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ ทาโร ยามาเน (Yamane) ซึ่งได้จำนวน 308 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ชุมชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลนาเชือก 5 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนนาเชือก ชุมชนกุตุรง ชุมชนชิงแดง ชุมชนสันติสุข และชุมชนกุตุรงพัฒนา

ตอนที่ 2 คำถามระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scales) (ไพศาล วรคำ, 2556 : 252) ซึ่งเป็นการถามความรู้สึกหรือเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยให้ผู้ตอบเลือกระดับความรู้สึกจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการลดปริมาณขยะ ด้านการจัดระบบรีไซเคิล ด้านการขนส่ง และด้านการกำจัด จำนวน 36 ข้อ

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิด (Open Ended Form) ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยซึ่งประกอบไปด้วย ด้านการลดปริมาณขยะ ด้านการจัดระบบรีไซเคิล ด้านการขนส่ง และด้านการกำจัด

2.3 ร่างแบบสอบถามและร่างข้อความที่ต้องการถาม โดยวางโครงสร้างของแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นที่อยู่อาศัยของผู้กรอกแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการลดปริมาณขยะจำนวน 9 ข้อ 2) ด้านการจัดระบบรีไซเคิล จำนวน 10 ข้อ 3) ด้านการขนส่ง จำนวน 9 ข้อ และ 4) ด้านการกำจัด จำนวน 8 ข้อ

2.4 นำร่างแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง ให้มีความเหมาะสม ถูกต้องของแบบสอบถาม

3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.1 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ซึ่งประกอบด้วย ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาด้วยวิธี IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

สอดคล้อง ให้คะแนน +1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

ไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

ค่า IOC $\geq .05$ หมายความว่า คำถามนั้นวัดตรงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ค่า IOC $< .05$ หมายความว่า คำถามนั้นวัดไม่ตรง วัตถุประสงค์ของการวิจัย

มีค่า IOC เท่ากับ 1

ซึ่งในแบบสอบถามที่ได้ออกแบบ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องในแต่ละด้าน ดังนี้

3.2 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาเชือกที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าเท่ากับ .235 ถึง .776 และค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ .938

3.3 นำแบบสอบถามที่ได้ไปจัดพิมพ์เป็นชุดสมบูรณ์ และนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลนาเชือกผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและผู้ช่วยศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีตำบลนาเชือก และผู้ใหญ่บ้านทั้ง 5 ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลนาเชือก เพื่อขอความอนุเคราะห์ขอเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามในพื้นที่

2. จัดเตรียมแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาเพื่อเก็บข้อมูล

3. ผู้ศึกษาชี้แจงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้ช่วยศึกษาให้เข้าใจในวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการวิธีการ

เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ช่วยศึกษาจะได้แจกแบบสอบถามและชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษาในแต่ละชุมชนในเขตเทศบาลตำบลนาเชือก

4. ผู้ช่วยศึกษานำแบบสอบถามไปให้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อกรอกแบบสอบถามที่เตรียมไว้ดำเนินการระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนธันวาคม 2557 โดยแจกแบบสอบถาม 1 ครีวเรือนต่อ 1 ชุม ในเขตเทศบาลทั้ง 5 ชุมชน และให้ได้ครบ 308 ฉบับ พร้อมทั้งตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามชุมชนที่อยู่อาศัย สถิติที่ใช้ คือ One – way ANOVA (F –test) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference) โดยใช้สูตร (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และ อัจฉรา ชำนิประศาสน์. 2547 : 178)
4. การวิเคราะห์ข้อเสนอนำมาต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม คือ การแจกแจงค่าความถี่ และใช้การพรรณนาความ

สรุปผลการวิจัย

1. วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในด้านทั้ง 4 ด้าน ในเขตเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยลำดับมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการลดปริมาณขยะ ($\bar{x} = 4.29$) ด้านการกำจัด ($\bar{x} = 4.01$) ด้านการขนส่ง ($\bar{x} = 3.97$) และด้านการจัดระบบรีไซเคิล ($\bar{x} = 3.97$) ตามลำดับ

ผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สำอาง นันทะแสง (2551 : 74) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งพบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะโดยรวม เห็นด้วยระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ณ แห่งกำเนิด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$) และด้านการเก็บรวบรวมขยะและขนส่ง ระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$) สอดคล้องกับการศึกษาของเทพพิทักษ์ สุนทรธ (2552 : 64) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลหัวงัว อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมและรายด้าน พึงพอใจระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านการให้บริการอย่างพอเพียง ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค และด้านหารให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา และ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เรืองศักดิ์ สุรรักรักษ์ (2553 : 58) ซึ่งได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็น

เกี่ยวกับการจัดการขยะอยู่ในระดับเห็นด้วย มาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการรักษาความสะอาด รองลงมา ก้านการเก็บรวบรวมขยะ รองลงมาด้านการลดปริมาณขยะและรองลงมาคือเป็นลำดับสุดท้ายคือด้านการกำจัดขยะ แต่ผล การศึกษาดังกล่าวข้างต้นไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชินวัฒน์ สุพัฒน์จันทร์ (2555 : 100) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของ คณะกรรมการชุมชนต่อการจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า คณะกรรมการ ชุมชนมีความคิดเห็นต่อการจัดการขยะของเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้าน การบริการ ด้านสถานที่กำจัดขยะ ด้านบุคลากร และด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

1.1 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ด้านการลดปริมาณขยะจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความคิดเห็นประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ด้านการลดปริมาณขยะโดยรวมมีความคิดเห็นที่ระดับ เห็นด้วย ($\bar{x} = 4.29$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 ข้อ คือ เทศบาลส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ ประชาชนในชุมชนลดปริมาณขยะโดยการคัดแยกขยะหรือนำกลับมาใช้ใหม่ ($\bar{x} = 4.65$) และเทศบาลมีการอบรมให้ความรู้หรือ ปลุกฝังทัศนคติในการลดปริมาณขยะอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.60$) และอยู่ในระดับเห็นด้วย 7 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป น้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ เทศบาลมีการรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ให้ท่านทิ้งขยะตามภาชนะรองรับที่เทศบาลจัดไว้ให้ ($\bar{x} = 4.31$) รองลงไปตามลำดับคือ เทศบาลมีการจัดทำโครงการลดปริมาณขยะหรือคัดแยกขยะ ($\bar{x} = 4.30$) เทศบาลมีการรณรงค์ หรือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการลดปริมาณขยะแก่ประชาชน ($\bar{x} = 4.23$) ตามลำดับ

1.2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ด้านการจัดระบบรีไซเคิล จำแนกเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะ มูลฝอยเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ด้านจัดระบบรีไซเคิล โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 3.96$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้ออยู่ที่ระดับเห็นด้วยทุกข้อ โดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ เทศบาลมี กิจกรรมส่งเสริมให้เด็กนักเรียนในโรงเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดระบบขยะรีไซเคิล ($\bar{x} = 4.31$) เทศบาลส่งเสริมให้คนในชุมชน ใช้ผลิตภัณฑ์ย่อยสลายง่ายเช่นใบตอง อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.18$) และท่านเห็นด้วยกับการปฏิบัติของพนักงานเทศบาลที่มีการ คัดแยกขยะจากถังหรือจากการเก็บขยะทุกครั้ง ($\bar{x} = 4.08$) ตามลำดับ

1.3 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ด้านการขนส่งจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ด้านการขนส่ง โดยรวมอยู่ที่ระดับ เห็นด้วย ($\bar{x} = 3.96$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้ออยู่ที่ระดับเห็น ด้วยทุกข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ช่วงเวลาในการเก็บขนขยะมูลฝอยของเทศบาลมีความ เหมาะสม (03.00 – 06.00 น .และ 13.00 – 16.00 น.) ($\bar{x} = 4.30$) เทศบาลมีการสนับสนุนถังขยะในชุมชนอย่างทั่วถึง ($\bar{x} = 4.25$) เทศบาลเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.16$) ตามลำดับ

1.4 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคามด้านการกำจัด จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาล ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ด้านการกำจัด โดยรวม อยู่ที่ระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 4.01$) เมื่อจำแนกเป็น รายข้ออยู่ที่ระดับเห็นด้วยทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกดังนี้ เทศบาลส่งเสริมการนำขยะไปใช้ ประโยชน์ อย่างเช่น ปุ๋ยหมัก กลับมาใช้ซ้ำ หรือนำไปขาย หรือทำน้ำหมักชีวภาพและ เทศบาลมีบ่อพักขยะจำนวน 4 บ่อ เพียงพอต่อการรองรับจำนวนขยะของชุมชน ($\bar{x} = 4.29$) รองลงมาคือ เทศบาลจัดให้มีการอบรมหรือส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับ การกำจัดขยะ ($\bar{x} = 4.05$) และท่านเห็นด้วยกับเทศบาลในการพักขยะในบ่อขยะเพื่อรอการกำจัดด้วยวิธีฝังกลบ ($\bar{x} = 3.97$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามชุมชนที่อยู่อาศัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามชุมชนที่อยู่อาศัย โดยรวมและรายด้าน มีดังนี้

ชุมชนนาเชือก ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วย ($\bar{x} = 4.04$) และจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วย ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับดังนี้ คือ ด้านการลดปริมาณขยะ ($\bar{x} = 4.14$) รองลงมา ด้านการกำจัด ($\bar{x} = 4.06$) และด้านการจัดระบบรีไซเคิล ($\bar{x} = 3.98$)

ชุมชนกุตุ้ง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วย ($\bar{x} = 3.98$) และจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับ เห็นด้วย ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับดังนี้ คือ ด้านการลดปริมาณขยะ ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมา ด้านการกำจัด ($\bar{x} = 3.95$) และด้านการจัดระบบรีไซเคิล ($\bar{x} = 3.88$)

ชุมชนชิงแคง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม อยู่ในระดับ เห็นด้วย ($\bar{x} = 3.77$) และจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับ เห็นด้วย ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับดังนี้ คือ ด้านการลดปริมาณขยะ ($\bar{x} = 3.92$) รองลงมา ด้านการกำจัด ($\bar{x} = 3.88$) และด้านการขนส่ง ($\bar{x} = 3.71$)

ชุมชนสันติสุข ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม อยู่ในระดับ เห็นด้วย ($\bar{x} = 4.02$) และจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับ เห็นด้วย ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ดังนี้ คือ ด้านการลดปริมาณขยะ ($\bar{x} = 4.21$) รองลงมา ด้านการจัดระบบรีไซเคิล ($\bar{x} = 4.06$) และด้านการกำจัด ($\bar{x} = 3.92$)

ชุมชนนาทุ้งพัฒนา ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม อยู่ในระดับ เห็นด้วย ($\bar{x} = 3.94$) และจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วย ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ดังนี้ คือ ด้านการลดปริมาณขยะ ($\bar{x} = 4.10$) รองลงมา ด้านการจัดระบบรีไซเคิล ($\bar{x} = 3.94$) และด้านการกำจัด ($\bar{x} = 3.92$)

2.1 วิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามชุมชนที่อยู่อาศัยโดยรวมและรายด้าน พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะและด้านการจัดระบบรีไซเคิลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการขนส่ง และด้านการกำจัดขยะไม่แตกต่างกัน ด้านการลดปริมาณขยะ และด้านการจัดระบบรีไซเคิลประชาชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่ามีอย่างน้อย 1 คู่ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ผู้ศึกษา จึงต้องใช้วิธีทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc Test) ด้วยวิธีการของ LSD

ผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เรืองศักดิ์ สุวีร์รักษ์ (2553 : 58) ได้เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน 3 ด้านที่เหลือแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สำอาง นันทะแสง (2551 : 80) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

โดยรวมประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกรานด้านพบว่า ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง ด้านการทิ้งขยะไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชินวัฒน์ สุพัฒน์จันทร์ (2555 : 100) ซึ่งได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีชุมชนที่อยู่อาศัยแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

ด้านการลดปริมาณขยะผลการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความคิดเห็นประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ด้านการลดปริมาณขยะ พบว่า ประชาชนในชุมชนทุกครั้งมีระดับความคิดเห็นแตกต่างจากประชาชนชิงแคง และประชาชนในชุมชนชิงแคงมีระดับความคิดเห็นแตกต่างจากประชาชนในชุมชนสันติสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการจัดระบบรีไซเคิล ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ของความคิดเห็นประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนชุมชนนาเชือกมีระดับความคิดเห็นแตกต่างจากประชาชนในชุมชนชิงแคง ประชาชนชุมชนทุกครั้ง มีระดับความคิดเห็นแตกต่างจากประชาชนในชุมชนชิงแคง และชุมชนสันติสุข และประชาชนชุมชนชิงแคง มีระดับความคิดเห็นแตกต่างจากประชาชนชุมชนสันติสุขชุมชนทุกครั้งพัฒนาอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ประชาชนมีข้อเสนอแนะต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเมื่อแยกเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย ประชาชนเสนอแนะมากที่สุด คือ เทศบาลควรรณรงค์ให้มีการลดปริมาณขยะโดยการทิ้งขยะให้ถูกที่ ทิ้งขยะให้น้อยลง, ใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก, ใช้ผลิตภัณฑ์ย่อยสลายง่าย เช่น ใบตองรวมทั้งส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชนอย่างต่อเนื่อง (f = 24) รองลงมา คือ ควรรณรงค์ให้มีการลดปริมาณขยะโดยการทิ้งขยะให้ถูกที่ ทิ้งขยะให้น้อยลง (f = 10), ถังขยะในชุมชนไม่เพียงพอไม่ทั่วถึงควรเพิ่มจำนวนถังขยะ (f = 6) และเทศบาลควรป้องกันมิให้นอกเขตนำขยะมาทิ้งหรือดำเนินการทางกฎหมายที่ชัดเจน (f = 5)

ด้านการจัดระบบรีไซเคิล ประชาชนมีข้อเสนอแนะเรียงลำดับดังนี้มากที่สุดคือ ควรส่งเสริมความรู้แก่ประชาชนและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง (f = 28) รองลงมา คือ ควรส่งเสริมการตั้งธนาคารขยะ, จัดตั้งกลุ่มการจัดระบบรีไซเคิล (f = 20) ลำดับสุดท้ายคือ ควรมีจุดรับซื้อขยะรีไซเคิลในชุมชนหรือของเทศบาล (f = 9)

ด้านการขนส่งขยะมูลฝอย พบว่าประชาชนมีข้อเสนอเรียงตามลำดับดังนี้ อยากรู้ให้เจ้าหน้าที่เก็บขยะข้างถังอย่างสม่ำเสมอไม่ควรเว้นชวงเวลานานและเก็บขยะให้ครอบคลุมทุกพื้นที่และควรเพิ่มจำนวนถังขยะให้กระจายอย่างทั่วถึง (f = 27) รองลงมาอยากรู้ให้เก็บทุกวันและแจ้งเวลาในการเก็บขนและเก็บขยะทุกวันและเก็บขยะข้างถัง (f = 19) รองลงมาควรเพิ่มรถในการให้บริการและเพิ่มพนักงานเก็บขนขยะ (f = 13) และช่วงเวลาในการเก็บขนขยะไม่สอดคล้องกับเวลาที่ประชาชนทิ้งขยะ (f = 10)

ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนมีข้อเสนอแนะเรียงตามลำดับดังนี้ การกำจัดแบบฝังกลบหรือเผา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนและควรมีความทันสมัย ($f = 17$) รองลงมา คือ ควรคัดแยกขยะเพื่อกำจัดขยะตามชนิดของขยะ เช่น ขยะเปียก ขยะแห้ง ($f = 10$) และควรส่งเสริมความรู้แก่ประชาชนเรื่องการกำจัดขยะ ($f = 9$)

จากข้อเสนอแนะของประชาชนที่สรุปเป็นรายด้าน พบว่าสอดคล้องกับสภาพปัญหาของการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือก ที่ประชาชนเรียงเรียง ร้องทุกข์เรื่องขยะมูลฝอย ซึ่งผู้ศึกษาจะนำเสนอเป็นข้อมูลเสนอแก่ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการเทศบาลเพื่อวางแผนแก้ไข พัฒนาและปรับปรุงให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของประชาชนโดยจัดทำแผนงานโครงการที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยทั้งระยะสั้นและระยะยาว ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชนและแนวทางการปฏิบัติต่อการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน
2. ควรศึกษาชุมชนที่มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาเชือกที่แตกต่างจากชุมชนอื่นในเขตเทศบาลตำบลนาเชือก

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. คู่มือสำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ครุสภาลาดพร้าว, 2547
- กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลนาเชือก. เทศบัญญัติเทศบาลตำบลนาเชือก เรื่อง การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล พ.ศ. 2555. มหาสารคาม : เทศบาลตำบลนาเชือก, 2555.
- ชินวัฒน์ สุพัฒน์จันทร์. ความคิดเห็นคณะกรรมการชุมชนต่อการจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลพุทไธสง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดบุรีรัมย์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2555. ถ่ายเอกสาร
- เทพพิทักษ์ สุนทรรส. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลหัววัง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2552. ถ่ายเอกสาร
- ไพศาล วรคำ. การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6, มหาสารคาม : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2556.
- เรืองศักดิ์ สุริรักษ์. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงลาด อำเภोजังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด. การค้นคว้าอิสระ ปร.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2553. ถ่ายเอกสาร
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. ระเบียบวิธีการวิจัย. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์จำกัด, 2547.
- ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข. คู่มือแนวทางการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจัดการมูลฝอย สำหรับหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นและเจ้าพนักงานตามกฎหมายการสาธารณสุข. นนทบุรี: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2556.
- _____. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535. สำนักกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2550.
- สำนักปลัดเทศบาลตำบลนาเชือก งานนโยบายและแผน. “ข้อมูลทั่วไป”. แผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาเชือกสามปี (2555 – 2557). มหาสารคาม : เทศบาลตำบลนาเชือก, 2555.
- ลำอางค์ นันทะแสง. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอมืองจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2551. ถ่ายเอกสาร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร